

CD KLASSIEK

Kamerklavier
Wolfgang A. Mozart

Van Mozarts klavierconcerten bestaan er onnoemelijk vele versies. Niet enkel omdat het zo'n mooie muziek is, maar ook omdat iedere pianist die naam waardig zichzelf onvermijdelijk vroeg of laat wil meten met die absolute 'toetsstenen'.

Vandaag worden we meer dan positief verrast door de sobere en tegelijk loepzuivere vertolking van La Petite Bande. Niet enkel speelt vader Sigiswald Kuijken de eerste vioolpartij in het kwartet, dochter Marie speelt de klavierpartij van Mozarts elfde terwijl haar zus Veronica datzelfde doet in de nummers twaalf en dertien. De drie concerten worden uitgevoerd in de pittiger kamermuziekversie. Mozart zelf voorzag die mogelijkheid.

In het boekje bij de cd legt Sigiswald Kuijken uit dat Mozart voor de baspartij eigenlijk een cello in gedachten had. La Petite Bande verving dat instrument door een contrabas. Niet om speciaal te doen, maar omdat Mozart in zijn strijkkwartetten doorgaans die cello vrij laat evolueren, terwijl hij hier enkel maar de baslijn volgt die de pianoforte ook al met de linker-

hand aangeeft. De pianoforte in deze opname gaat terug op een instrument van de grote bouwer Johann Andreas Stein (1728-1792) uit Augsburg welke Mozart zeer bewonderde. De mooie kopie is van de hand van Claude Celekom uit Brussel.

Mozart componeerde 27 klavierconcerten, met 1781 als demarcatiegrens tussen de Salzburgse en Weense concerten. De drie klavierconcerti op de cd zijn de eerste van de Weense groep. Mozart schreef ze niet voor een opdrachtgever, maar voor zichzelf, met name om ze uit te voeren tijdens zelfgeorganiseerde concertmiddagen of -avonden. Aan vader Leopold schrijft hij over deze drie composities dat ze briljant en natuurlijk van klank zijn, zonder hol te klinken.

Als dat de toetssteen is die Amadeo voor zichzelf hanteerde, dan kan ondergetekende niet anders dan verrukt zijn over deze knappe vertolking, die fris gespeeld is, zonder toegevingen en toch loepzuiver, prachtig van expressie, maar vrij van flauw sentiment. Kortom, kraakvers en krokant. (JC)

Wolfgang Amadeus Mozart, *Piano Concertos K. 413, 414 & 415 in the Composer's Chamber Music Setting*, door Marie Kuijken, Veronika Kuijken (pianoforte) & La Petite Bande, Challenge Records, CC72752, 23 euro.

CD KLASSIEK

Engeland ter ere
Jeremiah Clarke

Op 21 november 1695 overleed de Britse toondichter Henry Purcell, amper 36 jaar oud, wellicht aan de gevolgen van tuberculose. Luttel maanden voordien componeerde hij een van zijn meest bekende werken, de begrafenismuziek voor koningin Mary. Purcell ging de geschiedenis in als de *Orpheus Britannicus*, de Britse Orpheus. Niet onterecht, want zijn geniale muziek wordt nog steeds uitgevoerd.

Als eerbetoon aan de meester schreef een andere Britse componist, Jeremiah Clarke (1674-1707), het bijzonder sterke *Ode on the Death of Henry Purcell*. Clarke moet zelf bijzonder getalenteerd zijn geweest, maar helaas,

hij pleegde zelfmoord vanwege een wanhopige liefde. Nog erger, zijn muziek werd tot 1940 toegevoerd aan Purcell of aan diens broer.

Vincent Dumestre en Le Poème Harmonique, een Frans gezelschap, maar met Britse zangers, halen Clarke's eerbetoon van onder het stof en brengen het samen met twee populaire stukken van Henry Purcell. De *Funeral Sentences For the Funeral of Queen Mary* zijn zonder meer een meesterwerk van de Europese muziek. *Welcome to All the Pleasures* is ook een schitterend werk dat ons meevoert naar een verdwenen tijd en cultuur. (EDS)

Henry Purcell, Jeremiah Clarke, *Son of England*, door Le Poème Harmonique onder leiding van Vincent Dumestre, Alpha 285, 23 euro.

BOEK LITERATUUR

Eenzaamheid
Connie Palmen

In het VRT-programma *Wan-Ledrust* viel de Nederlandse schrijfster Connie Palmen op met de uitspraak dat ze weliswaar niet in God gelooft, maar toch zielsveel van Hem houdt. Om haar denken te begrijpen, is de bundel verzamelde essays *Het drama van de afhankelijkheid* een goed hulpmiddel, ook al hande-

len de meeste essays over haar romans en over het schrijfproces.

De romanschrijfster/filosoof stelt dat de hedendaagse mens de leegte in zijn nek hoort hijgen en blijft ronddwalen in een oneindig niets. Op het braakland vestigen zich de roman en de literatuur. Toch komt bij de geboren Limburgse en dus katholieke Nederlandse God steeds om de hoek kijken. Palmen: „Die ene naam die voor alles kan staan, bestaat niet. Dan vind ik God nog de beste. Maar God moet natuurlijk wel van de aarde wegblijven.”

De voorbije kwarteeuw schreef Palmen zes grote romans, waarmee ze honderdduizenden lezers bereikte. In de interviewbundel van de Nederlandse priester Antoine Bodar, *Eeuwigh gaat voor oogenblik* (verschenen bij uitgeverij Halewijn) waarin hij met Bekende Nederlanders en dito Belgen praat over geloof en ongelof, zin en onzin van het bestaan, komt Palmen ook aan het woord, weliswaar gereser-

veerd en soms beschroomd. „Ik mis dat geloof”, herhaalt ze zichzelf. Maar ook: „Ik ben kwaad op God, omdat Hij niet bestaat.”

Het vreemde aan het interviewboek is de vaststelling dat voor de ene God ontmoeten een uit ervaring voortkomende evidentie is en voor de andere een ergerniswekkende daad. Palmen neemt vreemd genoeg een andere positie in. Wellicht heeft dat te maken met de voortdurende eenzaamheid en introspectie die de schrijfster opzoekt. (EDS)

Connie Palmen, *Het drama van de afhankelijkheid*, Prometheus, Amsterdam, 2017, 352 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 4463 339 9.

BOEK COMMUNIE

God als wasmachine
Eddie Verbist

Als mensen elkaar iets willen vertellen, hoor je vaak: „Heb je vijf minuutjes voor me?” Op die wijze kunnen we ons ook richten tot God, die ons op zijn beurt vraagt: „Heb je vijf mi-

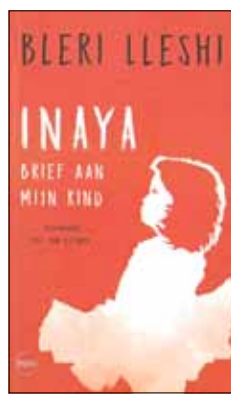
nuutjes om tot Mij te komen?” Door die gedachtegang liet Eddie Verbist zich inspireren bij het schrijven van het boek *Heb je vijf minuutjes?* Geen boek om in één adem uit te lezen dus, wel om elke dag ter hand te nemen om God op het spoor te komen. „Bidden hoort bij het leven, net zoals jezelf wassen, eten en drinken. Wie honger heeft, voelt een leegte, maar wie voelt nog de leegte als hij niet gebeden heeft?”, vraagt de auteur zich af.

Vanuit de overtuiging dat een gebed is als een medicijn en dat God werkt als een wasmachine die ons draaiende houdt, sprokkelde Verbist gedachten voor elke dag van het jaar. Hij gaat met de lezer op stap door de seizoenen, aan de hand van alledaagse dingen. Eddie Verbist, die een lange loopbaan als onderwijzer

achter de rug heeft, draagt zijn boek op aan zijn kleinkinderen en schrijft op maat van jonge kinderen. De teksten gaan over Pinksteren en het Weesgegroet, maar evengoed over verdraagzaamheid en complimenten geven. De auteur verwijst af en toe naar de Bijbel en wisselt af met actuele thema's. Had u al een eerste communiegeschenk? (MC)

Eddie Verbist, *Heb je vijf minuutjes?* Eigen beheer, 2016, 490 blz., 24,95 euro, ISBN 978 90 4844 049 8. U kunt het boek bestellen via de Kerknet-shop.

BOEK SAMENLEVING

Voor ik vader word
Bleri Lleshi

Zijn dit wel tijden om kinderen op de wereld te zetten? Het is een vraag die velen zich stellen en wellicht in alle tijden stelden. Politiek filosoof, jongerenwerker en auteur Bleri Lleshi doet dat niet. „Ik voel geen angst en heb geen tijd voor angst”, luidt het in *Inaya*, het boek waarin hij uitkijkt naar de geboorte van zijn dochter. „Ik ben vooral gedreven om de wereld te veranderen op een positieve manier voor jou en de komende generaties.”

Iets meer dan tweehonderd bladzijden lang verklaart, be-

schrijft en fundeert Lleshi die gedrevenheid. „Mijn liefste, ik wilde je deze brief schrijven voor je geboren werd, voordat mijn leven zou veranderen omdat ik vader zou worden.”

In een eerste hoofdstuk beschrijft Lleshi de wereld waarin Inaya geboren zal worden en de mensen die haar bewonen. Sommigen zijn jong en schijnbaar zonder toekomst, zoals Liria die haar huiswerk maakt in Brussel-Noord. Anderen durven op latere leeftijd toch nog te dromen, zoals Mohammed die na 27 jaar bij Ford Genk maatschappelijk werk ging studeren. Velen zijn cynisch „en willen maar niet beseffen dat het cynisme letterlijk een carte blanche is voor politici om hun eigen zin te doen. Dat kan nooit en nergens een goede zaak zijn”.

Voorts gaat Bleri Lleshi in op Inaya's wortels en wat ze haar kunnen leren. Dat is wellicht de meest markante passage in het boek. Lleshi werd immers geboren tijdens de communistische jaren in Albanië. Tot hij tien was, werd de Albanese bevolking volledig afgesloten van alles wat elders gebeurde en hij herinnert zich haarscherp de eerste keer dat hij een gesprek in het Engels

voerde. Lleshi houdt er een passie voor internationale contacten aan over, die zich onder meer uit in zijn liefde voor Brussel.

Een laatste hoofdstuk overloopt de waarden die Lleshi graag wil doorgeven, van rechtvaardigheid tot zorgzaamheid. Zal dochter Inaya, die inmiddels hoogstwaarschijnlijk werd geboren, het boek ooit lezen? Of is de brief toch veeleer gericht aan alle kinderen van deze tijd, aan iedereen die de hoop dreigt te verliezen, die twijfelt, die het moeilijk krijgt om helder te denken?

Hier en daar valt de auteur in herhaling, maar in het algemeen is deze rijklijk met politiek gekruide brief ontroerender dan menig melig schrijfsel aan ongeborenen. (JVH)

Bleri Lleshi, *Inaya. Brief aan mijn kind*, Uitgeverij EPO, Berchem, 2017, 212 blz., 15 euro, ISBN 978 94 6267 099 0.